

ROZWÓJ MOWY, TECHNOLOGIE, A ZABAWA Z DZIECKIEM

Rozwój mowy dziecka i technologia są ze sobą ściśle powiązane, zwłaszcza w dzisiejszych czasach, gdy technologia jest powszechnie dostępna i stosowana w różnych obszarach naszego życia.

Rozwój mowy u dziecka jest złożonym procesem nabywania umiejętności językowych, jak i komunikacyjnych. Przebiega w ściśle określonych etapach.

Na początku charakteryzuje się elementami płaczu, krzyku, odgłosów i mimiki. Następnie dziecko zaczyna wytwarzać pojedyncze dźwięki, wyrażenia dźwiękonaśladowcze, a w dalszej kolejności proste sylaby otwarte, takie jak „ma” lub „ba”. W tym czasie, np. sylaba „mu” wyraża dźwięk odpowiadający sylabie, jak i pojęcie wyrażone słowem, czyli nazwą zwierzęcia, jakim jest krowa.

W kolejnym etapie dziecko próbuje tworzyć proste wyrazy będące połączeniem sylab otwartych, są to zazwyczaj słowa takie jak „mama” „tata”, zaczyna również rozumieć polecenia i pytania.

W toku rozwoju zdolność dziecka do komunikowania się wzrasta, co przejawia się umiejętnością formułowania dłuższych wypowiedzi złożonych z dwóch, trzech wyrazów. Zasób słownictwa również gwałtownie się powiększa, dlatego tak ważne jest, aby w tym okresie dużo z dzieckiem rozmawiać, prowokować do swobodnych wypowiedzi i w miarę możliwości unikać zdrobnień i spieszczeń, które mogą powodować trudności w porozumiewaniu się z otoczeniem. Następnie dziecko nabywa umiejętności opowiadania prostych historii oraz zaczyna opisywać doświadczenia. Poszerzenie zdolności gramatycznych prowokuje dziecko do aktywnego prowadzenia rozmów oraz zadawania pytań.

Ważne jest zapewnienie dzieciom odpowiedniego środowiska i wsparcia, aby rozwijały swoją mowę. Zachęcanie do spontanicznych rozmów, czytanie książek, opowiadanie historii, śpiewanie piosenek i zabawy słowne to sposoby, które mogą wspomagać rozwój mowy dziecka. Ważne jest również, aby słuchać uważnie dziecka i komunikować się z nim, aby stworzyć bezpieczną i akceptującą atmosferę, w której może swobodnie wyrażać swoje myśli i uczucia.

Uczenie małych dzieci mowy jest procesem, który wymaga cierpliwości, powtarzania i interakcji.

Muu!!
=

SIEDEM STRATEGII, BY POMÓC W UCZENIU MOWY DZIECI

1 **Mów do dziecka:** Prowadzenie rozmów z dzieckiem od samego początku jest kluczowe dla jego rozwoju mowy. Mów do niego często i jasno, używając prostych zdań i wyrażeń. Możesz opisywać otaczające przedmioty, czynności, emocje itp. Im więcej dziecko słyszy mowy, tym więcej ma szans na naukę i naśladowanie.

2 **Czytaj książki:** Czytanie książek to wspaniały sposób na rozwijanie słownictwa i zdolności językowych u dziecka. Wybieraj książki z obrazkami i prostymi tekstami, które są dostosowane do wieku dziecka. Podczas czytania możesz opowiadać historię, opisywać obrazy i zadawać pytania, aby zachęcić dziecko do interakcji i udziału w rozmowie.

3 **Śpiewaj piosenki i rymowanki:** Piosenki i rymowanki to świetne narzędzia do nauki mowy. Dzieci uwielbiają rytm, melodykę i powtarzające się dźwięki. Śpiewaj piosenki, recytuj rymowanki i angażuj dziecko do wspólnego śpiewania. To pomoże mu rozwijać umiejętność rytmu, melodyki i rozumienia języka.

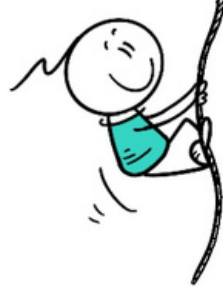
4 **Stwórz rytm i powtarzaj:** Powtarzanie jest ważne dla małych dzieci. Powtarzaj słowa, dźwięki i wyrażenia, aby dziecko mogło je usłyszeć i naśladować. Możesz także wprowadzić prostą piosenkę lub rymowankę z powtarzającymi się frazami, które dziecko będzie mogło naśladować.

5 **Zachęcaj do komunikacji werbalnej:** Wspieraj dziecko w próbach komunikacji werbalnej. Zachęcaj je do używania słów i zdań, nawet jeśli nie są one jeszcze doskonałe. Bądź cierpliwy i słuchaj uważnie, odpowiadając na próby komunikacji dziecka.

6 **Używaj gestów i mimiki:** Gesty i mimika są ważnymi elementami komunikacji. Używaj ich podczas rozmowy z dzieckiem, aby wzmocnić przekaz słowny. Pokazywanie, wskazywanie, machanie ręką, uśmiechanie się - wszystkie te gesty mogą pomóc dziecku zrozumieć i naśladować.

7 **Zadbaj o rozwój ruchowy:** Pamiętaj, że ruch = rozwój, również mowy. Zabierz dziecko na spacer, na plac zabaw, zapewnij mu również doznania z poziomu czucia głębokiego. Wystarczy włożyć do plecaka dziecka butelkę wody, aby mogło doświadczyć ciężaru, a tym samym wzmacniać cały organizm. Podczas aktywności ruchowych rozmawiaj z dzieckiem jak najwięcej, nie ma lepszego sposobu na rozwijanie słownika czynnego u dziecka jak rytmiczne, naprzemienne wchodzenie i schodzenie po schodach wsparte mówieniem.

MAMO, TATO!
ZAMIAST OGLĄDAĆ BAJKI
NA TWOIM TELEFONIE, POTRZEBUJĘ:

WSPINAĆ SIĘ
GDZIE SIĘ DA

DOTYKAĆ
RÓŻNYCH FAKTUR

BAWIĆ SIĘ
NA PODŁOŻE

CODZIENNIE
CHODZIĆ NA SPACER

TURLAĆ PIŁKĘ

MALOWAĆ RĄCZKAMI
FARBAMI

WKŁADAĆ RÓŻNE
(BEZPIECZNE) PRZEDMIOTY
DO BUZI

PRZEKŁADAJĆ I PRZESYPYWAĆ
RÓŻNE PRZEDMIOTY
Z PUDEŁKA DO PUDEŁKA

SŁUCHAĆ SPOKOJNYCH
DŹWIĘKÓW (NP. MOZART
DLA BOBASA)

PRZYTULAĆ SIĘ,
PRZYTULAĆ,
I PRZYTULAĆ BEZ KOŃCA

ODŁĄCZ SIĘ
POŁĄCZ SIĘ

WWW.ODLACZSIE-POLACZSIE.PL

RYS. MYŚLORYSY

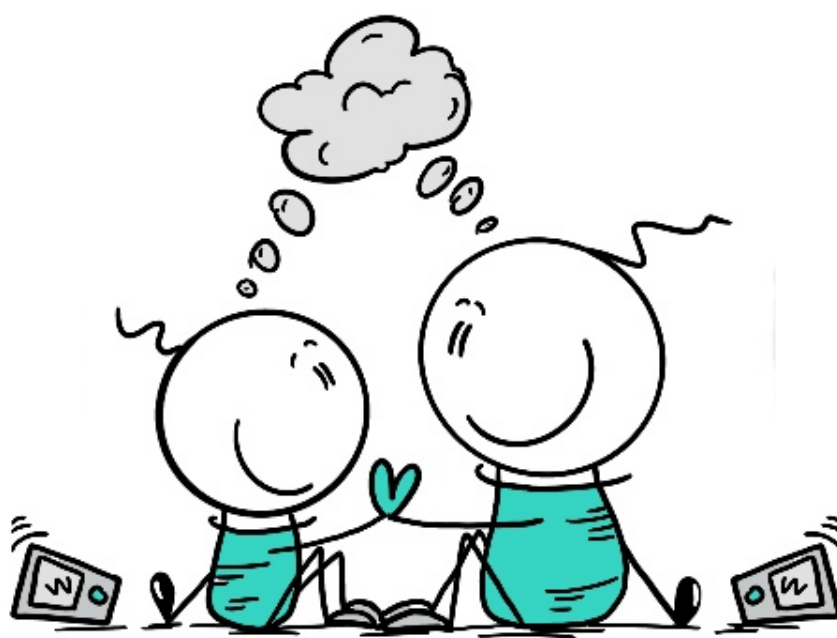
Pamiętaj, że każde dziecko rozwija się w swoim własnym tempie, więc ważne jest, aby nie porównywać go do innych dzieci. Utrzymuj pozytywną atmosferę, pochwalaj wysiłki dziecka i baw się podczas jego uczenia się mowy.

Najprostszą i najskuteczniejszą formą edukacji małego dziecka jest zabawa. Już najmłodsze dzieci odczuwają „głód poznawczy” związany z eksplorowaniem otoczenia. Chcą eksperymentować, doświadczać świata za pomocą zmysłów i podczas ruchu.

Technologia jest obecna na każdym etapie rozwoju naszych dzieci, istnieje wiele pozytywnych sposobów, w jakich technologia może wpływać na rozwój mowy dziecka.

Oto kilka przykładów:

- Aplikacje i gry edukacyjne: Istnieje wiele aplikacji i gier edukacyjnych, które zostały zaprojektowane w celu wspierania rozwoju mowy u dzieci. Mogą one zawierać interaktywne zadania, ćwiczenia wymowy, rozbudowane słownictwo i wiele innych elementów, które pomagają w nauce języka.
- E-booki i audiobooki: Dzieci mogą korzystać z e-booków i audiobooków, które rozwijają ich zdolności słuchowe i rozumienie języka. Mogą słuchać historii czytanych przez narratorów lub używać funkcji automatycznego odczytu, które pozwalają im na samodzielne czytanie i słuchanie.
- Komunikacja wideo: Technologia umożliwia dzieciom komunikację wideo z rodziną i przyjaciółmi, którzy mieszkają daleko. Dzięki temu mogą rozwijać swoje umiejętności językowe, obserwując mowę innych osób i ucząc się interakcji w czasie rzeczywistym.

Należy jednak pamiętać, że technologia powinna być stosowana z umiarem i zawsze pod nadzorem dorosłych. Ważne jest również, aby zróżnicować aktywności, zachęcając dzieci do korzystania z różnych źródeł językowych, takich jak rozmowy z innymi dziećmi i dorosłymi, czytanie tradycyjnych książek, zabawy i inne aktywności rozwijające mowę.

Zabawy, aktywności, ćwiczenia i zadania stawiane przed dzieckiem pobudzają je do wszechstronnego rozwoju, ale pamiętaj, że najważniejsza dla dziecka jest Twoja obecność, bo dzięki niej uczy się nawiązywania relacji z innymi ludźmi. Relacje zaś są podstawową formą współpracy i komunikacji międzyludzkiej.

PROPOZYCJE ZABAW WSPIERAJĄCYCH ROZWÓJ MOWY U DZIECI:

„Króliczy detektyw”

Zabierz królika na spacer, wyprawę terenową, wycieczkę i nagrywaj z dzieckiem z wykorzystaniem dyktafonu różne odgłosy i dźwięki. Starsze dzieci mogą nagrać swoje głosowe obserwacje.

Po powrocie do domu odtwórzcie wspólnie swoje nagrania i spróbujcie je zilustrować. Dzieci, które nie potrafią jeszcze malować, mogą tworzyć obrazy poprzez ułożenie różnych przedmiotów (darów natury, klocków, przedmiotów codziennego użytku) na kartce papieru. Starsze dzieci po prostu narysują swoje obrazki. Taka aktywność wspiera ogólny rozwój mowy, rozwija słuch fonematyczny, rozwija koordynację wzrokowo-ruchową i zachęca do ćwiczeń graficznych.

„Budowanie-nazywanie”

Wykorzystajcie klocki do aktywnej zabawy w konstruowanie. Pokaż dziecku ciekawe budowle, mogą to być obiekty, które znajdują się w jego najbliższym otoczeniu. Klocki pobudzają wyobraźnię i pozwalają dzieciom znaleźć ujście w swojej twórczości. Ważne, żeby dziecko wiedziało jak ma je odtworzyć. Dzięki temu uruchomisz aparat mowy, dlatego, że budowanie będzie wiązało się ze wspomnieniami, a tym samym z emocjami z nimi związanymi. Nazywajcie miejsca, elementy budowli, przedmioty, opiszcie je wspólnie. Taka zabawa pobudza czynny słownik dziecka i go ubogaca.

Opracowanie tekstu: Anna Wilczyńska - wychowawca i nauczyciel języka angielskiego w przedszkolu, logopeda, oligofrenopeda, ekspert Alilo.

ODŁĄCZ SIĘ
POŁĄCZ SIĘ

Patroni wydania:

alilo®.pl

P O Z A
PORADNIA PSYCHOLOGICZNA

